nieuws

1976, die andere hete zomer

nieuws

Blijven de temperaturen tot en met 1 augustus boven de 25 graden hangen, dan halen we de langste opeenvolging zomerse dagen ooit. Langer dan in die mythische en droge zomer van 1976, zelfs. Een zomer die eigenlijk geen zomer was, maar eerder een langgerekt hitteseizoen dat al in het voorjaar begon. Hoe keken klimaatwetenschappers er destijds tegenaan? En wat deden de overheden én de gewone Vlamingen toen? Enkele media blikken terug op ‘de hondsdagen’ van ruim vier decennia geleden.

31 JULI 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:46

Lees meer over:
landbouw algemeen

Blijven de temperaturen tot en met 1 augustus boven de 25 graden hangen, dan halen we de langste opeenvolging zomerse dagen ooit. Langer dan in die mythische en droge zomer van 1976, zelfs. Een zomer die eigenlijk geen zomer was, maar eerder een langgerekt hitteseizoen dat al in het voorjaar begon. Hoe keken klimaatwetenschappers er destijds tegenaan? En wat deden de overheden én de gewone Vlamingen toen? Enkele media blikken terug op ‘de hondsdagen’ van ruim vier decennia geleden.

"Het weder blijft onveranderd." Tegen zijn gewoonte in weet weerman Armand Pien eind juni 1976 al niet meer goed wat zeggen in zijn dagelijkse weerbericht, schrijft de krant Het Laatste Nieuws. Wat valt er na al die dagen boven de dertig graden nog te melden over dat hogedrukgebied? Het kampeert boven Centraal-Europa en in plaats van een frisse zeebries voert het kurkdroge lucht aan vanuit het oosten en zuidoosten. Verkoeling is nog niet in zicht, ook niet voor de rest van Europa, en de zomer is nog lang niet voorbij. De zogenaamde hondsdagen - de dagen tussen 20 juli en 20 augustus, die garant staan voor grote hitte – staan bij velen die het meemaakten in het geheugen gegrift.

Auteur-journalist en Eos-medewerker Geert De Vriese, is zo iemand. Hij schreef zelfs een boek over de legendarische zomer van 1976. “De klimatologen van toen maakten zich niet echt druk”, weet hij. De Leuvense klimatoloog Hugo Poppe zag geen erg in de hoge temperaturen, toen in juli 1976. “Puur klimatologisch is het allemaal niet zo alarmerend. Het klimaat is niet aan het veranderen omdat we nu toevallig drie behoorlijke zomers na elkaar hebben gehad, hé. Neem het van mij aan: de invloed van de mens op het klimaat is zeer miniem.” Niet alle wetenschappers waren het met hem eens, maar het broeikaseffect, smeltende ijskappen klonk voor de meeste mensen als sciencefiction, net zoals een gat in de ozonlaag.

De aanhoudende hittegolf had bij momenten iets apocalyptisch, schrijft Geert de Vriese. “Ook omdat er al snel hogere machten werden aangeroepen”, weet hij. Begin juli 1976 al riep paus Paulus VI alle gelovigen na de mis op het Sint-Pietersplein op om te bidden voor regen, want: “God wacht misschien op onze getuigenis van onze trouw aan Hem om de vruchtbaarheid van de aarde en het laven van de dorstigen te herstellen.” Ook in ons land was bidden de boodschap, maar niet alleen dat. Bisschop Charles-Marie

Himmer van Doornik riep ook op tot een nieuw beleid: “Een waterpolitiek: een strijd tegen de verspilling en de vervuiling van de natuurlijke reserves die de mens bedreigen met een werkelijk watertekort.” Zowat de eerste kerkelijke groene boodschap in ons land.
Ook veertig jaar geleden bleek de droogte een streep door de rekening van veel boeren, schrijft Het Laatste Nieuws. “Al snel zagen de boeren zich genoodzaakt het vee vroegtijdig te slachten: er was simpelweg niet genoeg gras en hooi om de dieren te voederen.” Het werd zo erg dat in Oostende de koeien uit hun weide breken, op zoek naar voedsel. Waalse boeren trokken bij wijze van protest met twee graatmagere beesten naar het kabinet van landbouwminister Albert Lavens (CVP), die zich over maatregelen moest buigen. Ondertussen maakten boeren hier en daar stiekem gaten in dijken om hun vee aan drinken te helpen. Niet het enige voorbeeld van hoe de hitte het meest egoïstische in de mens naar boven haalde. Bij sommige boeren werden ’s nachts balen stro van de velden gestolen, zo goed als zeker door andere landbouwers, en hier en daar verdween zelfs een waterpomp.
Al snel kwam minister van Volksgezondheid Jos De Saeger met een waslijst aan maatregelen om overmatig drinkwaterverbruik tegen te gaan. Tuinen mogen niet meer besproeid, stoepen niet meer gereinigd, plonsbaden niet gevuld of de auto afgespoten met de tuinslang. De auto wassen met een emmer water mag dan weer wel. Controles waren streng: zowel de politie, de economische inspectie en de rijkswacht hielden toezicht. Tegen eind augustus werden de maatregelen en straffen in het Staatsblad gepubliceerd: boetes konden oplopen van 4.000 tot 40 miljoen (!) frank of een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar.
Met de hitte steeg ook de levenskost. Het langdurige gebrek aan regen zorgde voor een veel te kleine aanvoer en de groenten werden peperduur. In een week tijd verdubbelde de prijs van de tomaten op de veiling en in de winkel lagen ze aan 100 frank per kilo. Ook de schrik voor schaarste van nog te oogsten groenten deden mensen massaal ingeblikte erwtjes en diepvriesgroenten inslaan. Om de bevolking te helpen, publiceerde minister van Economische Zaken Fernand Herman (PSC) tegen midden juli dagelijks een prijslijst met 'normale' prijzen: maximumprijzen op basis van groothandels- en invoerprijzen voor onder meer tomaten en sla. “Tegen het einde van de zomer werd ook duidelijk dat er 250.000 ton aardappelen te kort zullen zijn - aardappelen werden een luxegoed”, weet Celien Moors van Het Laatste Nieuws.
Boerenbond raamde de uiteindelijke schade op 20 miljard frank verlies voor 20.000 tot 35.000 bedrijven en pas in september, met de droogte ver over z'n hoogtepunt, kregen landbouwers tegemoetkomingen van in totaal 9 miljard frank. “Boerenbond wou toen ook dat de regering België tot rampgebied uitriep”, zegt Celien Moors. Op 30 augustus is de roemruchte zomer van 1976 dan officieus voorbij en in september valt de regen met bakken uit de lucht. Eindelijk was het weer tijd voor echt Belgisch zomerweer.

Bron: Het Laatste Nieuws / Eos

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada